

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 _____Наталія АКИМОВА
"02" вересня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

 _____Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри
соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ
від "2" вересня 2025 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК 7 Психогенетика та психокорекція

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Освітня програма – Психологія

Спеціальність – С4 Психологія

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика та інформація

Херсон – 2025

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Психогенетика та психокорекція
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Самкова Олесь, доцент кафедри соціальних та поведінкових наук
Контактна інформація	номер телефону викладача: 0661538834 адреса електронної пошти: samkova_o@ksaeu.kherson.ua адреса електронної пошти кафедри:
Графік консультацій	вівторок
Програма дисципліни	Тема 1. Психогенетика як наука. Поняття психогенетики. Предмет і завдання психогенетики. Основні напрями розвитку психогенетики. Взаємозв'язок психології, генетики та нейронаук. Проблема спадковості й середовища в розвитку психіки. Тема 2. Методи психогенетики. Основні методи психогенетичних досліджень: близнюковий, генеалогічний метод, метод прийомних дітей. Генетико-статистичний аналіз. Молекулярно-генетичні методи. Оцінка внеску спадковості та середовища у формування психологічних рис. Тема 3. Генетична обумовленість психічних, когнітивних та поведінкових розладів у психогенетиці. Поняття генетичної схильності. Роль генів у розвитку психічних розладів. Спадкові та полігенні психічні порушення. Взаємодія генетичних і середовищних факторів. Генетичні аспекти когнітивних і поведінкових відхилень. Тема 4. Психокорекція як сфера діяльності практичного психолога. Поняття психокорекції. Мета, завдання та принципи психокорекційної роботи. Види психокорекції. Психолог як суб'єкт психокорекційної діяльності. Сфери застосування психокорекції в практичній психології. Тема 5. Теоретичні принципи, моделі корекції та складання психокорекційних програм. Наукові принципи психокорекційної діяльності. Основні теоретичні підходи: психоаналітичний, когнітивно-поведінковий, гуманістичний, системний. Етапи розробки психокорекційної програми: діагностика, цілі, методи, оцінка ефективності. Тема 6. Теоретичні основи і передумови психокорекційної практики. Психологічні та теоретичні передумови психокорекції. Роль психічного розвитку, саморегуляції та адаптації. Психологічні механізми змін особистості. Значення довіри, етичних норм і професійної компетентності психолога.

	Тема 7. Психокорекція особистісних проблем у дитячо-юнацькому та дорослому віці. Особливості психокорекційної роботи в дитячо-юнацькому віці. Типові проблеми розвитку (страхи, тривожність, агресія, труднощі у спілкуванні). Психокорекція у дорослому віці: життєві кризи, стрес, емоційне вигорання. Основні методи й техніки психокорекції для різних вікових груп.
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Загальна мета: Мета навчальної дисципліни «Психогенетика та психокорекція» полягає у формуванні в студентів системного розуміння генетичних і психологічних механізмів розвитку психіки людини, закономірностей взаємодії спадкових та середовищних чинників, а також засвоєнні теоретичних і практичних основ психокорекційної діяльності. Навчальна (загальноосвітня) мета: Сприяти підготовці компетентного фахівця, який володіє знаннями про закономірності психогенетичних процесів і методи психокорекційної роботи. Ознайомити студентів із принципами функціонування генетичних і нейропсихологічних механізмів, що зумовлюють індивідуальні особливості психіки, та сформувати вміння застосовувати психогенетичні знання у практиці психологічної допомоги й психокорекції. Розвивальна мета: Розвивати аналітичне мислення, вміння досліджувати взаємозв'язок між генетичними детермінантами й поведінковими проявами людини, формувати навички самостійного аналізу психічних явищ та вміння добирати ефективні психокорекційні методи з урахуванням індивідуальних особливостей особистості. Сприяти розвитку професійної рефлексії, здатності до емпатії та психічної саморегуляції. Виховна мета: Сприяти формуванню у студентів гуманістичного світогляду, поваги до унікальності та цінності кожної особистості, усвідомлення етичних норм професійної діяльності психолога. Виховувати відповідальне ставлення до досліджень у галузі психогенетики, дотримання принципів біоетики, розвиток соціальної відповідальності, толерантності, готовності працювати задля психологічного благополуччя людини.
Інформаційний пакет дисципліни	Наводиться Веб-посилання на навчально-інформаційний портал університету, де знаходяться робоча програма навчальної дисципліни; завдання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями; питання до заліку (екзамену); література базова та допоміжна; тексти лекцій з вказівкою назв тем та планів лекцій у відповідності до календарно-тематичного плану; тестові завдання до ПМК; тестовий комплекс з дисципліни з глосарієм.

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Психогенетика та психокорекція» є формування у студентів
-----------------------------------	--

	цілісного уявлення про генетичні основи психічного розвитку людини, взаємодію спадкових і середовищних чинників у становленні особистості, а також оволодіння знаннями й навичками застосування психокорекційних підходів для підтримки психічного здоров'я та розвитку особистості.
Завдання вивчення дисципліни	- своїти основні поняття, категорії та закономірності психогенетики й психокорекції; - вивчити сучасні теоретико-методологічні підходи до аналізу впливу генетичних і середовищних чинників на формування психіки та поведінки; - отримати знання про механізми спадкової зумовленості психічних процесів і можливості їх психологічної корекції; - оволодіти практичними навичками використання психогенетичних методів дослідження та психокорекційних технологій у професійній діяльності; - ознайомитися з етичними нормами, принципами біоетики та професійними стандартами роботи психолога в галузі психогенетики і психокорекції; - розвивати вміння критично аналізувати індивідуальні психологічні особливості, проектувати психокорекційні програми та оцінювати їх ефективність; - сприяти формуванню професійного мислення, відповідальності, гуманістичного світогляду й високої культури практичної психологічної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у сфері психології, проводити методологічно обґрунтовані наукові психологічні дослідження, застосувати сучасні психологічні технології щодо організації і здійснення професійної діяльності на основі розуміння нейропсихології, а також створювати психологічні організації та керувати ними в умовах турбулентності ринкового середовища при глобалізаційних викликах з урахуванням поведінкових змін. ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо в умовах змін. ЗК8. Здатність розробляти та управляти проєктами, планувати та управляти часом. ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, працювати в команді, приймати обґрунтовані рішення. ЗК 12. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові)	СК3. Здатність обирати та застосовувати сучасні валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності, що спираються на досягнення нейропсихології, для ефективного психологічного супроводу СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково-верифікованих методів та технік та розумінням нейропсихологічного підґрунтя психічних явищ

	СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПР4. Робити психологічний прогноз розвитку особистості, груп, організацій. ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи професійної психологічної діяльності та загальнолюдські цінності; запобігати професійним деформаціям, проявам мобінгу, емоційному вигоранню у фахівців, здійснювати відповідну психологічну профілактику та корекцію. ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; впроваджувати інноваційні психологічні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких структур в умовах турбулентності ринкового середовища при глобалізаційних викликах з урахуванням поведінкових змін; планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах. ПР12. Організовувати роботу з персоналом, володіти технологіями проектування та моделювання професійної кар'єри, стимулювання і організації особистісного та професійного розвитку, створювати програми удосконалення і збереження професійних ресурсів у сфері бізнесу та сімейного консультування; здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті; демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2025-2026, 2026-2027
Семестр	1
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язковий компонент
Пререквізити	Філософія науки. Методологія психологічних досліджень
Постреквізити	Нейропсихологія. Сучасні методи психодіагностики з використанням кібертехнологій. Сучасна психологія. Технології супервізії та саморегуляції в роботі психолога. Психологія ефективної комунікації

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4/120
Лекції	14
Практичні / Семінарські	26
Лабораторні	

Самостійна робота	80
Форма підсумкового контролю	Екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Навчальний процес здійснюється у дистанційному форматі з використанням мультимедійних засобів та сучасних онлайн-платформ (Zoom, Google Meet, Moodle, Microsoft Teams тощо). Для забезпечення ефективної взаємодії застосовуються інтерактивні презентації, відеоматеріали, віртуальні дошки, тести та обговорення в онлайн-середовищі. Такий формат дозволяє створити гнучкий навчальний простір, підтримувати комунікацію між викладачем і студентами, а також забезпечувати активну участь здобувачів освіти під час занять.
Обладнання	Мультимедійне обладнання

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	У разі пропуску лекції з поважної причини засвоєння матеріалу перевіряється під час опитування на практичному занятті. Пропуск лекційних занять без поважних причин відпрацьовується у формі співбесіди або іншого індивідуального завдання. Пропущені практичні заняття та невиконані самостійні роботи студент зобов'язаний відпрацювати згідно з установленим графіком консультацій або за індивідуальним планом, погодженим із викладачем.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) відбувається за рахунок виконання і здачі завдань та теоретичних матеріалів з пропущених тем. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальне ставлення до навчання, старанність, творчий підхід і глибоке опрацювання матеріалу. Під час підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи студентам рекомендується використовувати конспекти лекцій і основну літературу, визначену у списку рекомендованих джерел. Разом із тим заохочується звернення до додаткових наукових праць і альтернативних підходів до розгляду тем, що сприяє формуванню критичного мислення, розвитку аргументованої позиції та створенню продуктивної академічної дискусії.
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів мають бути результатом власного оригінального дослідження або міркування. Будь-які спроби списування, плагіату або використання чужих готових завдань чи розв'язків тягнуть за собою

	анулювання отриманих балів. Під час підсумкового контролю та виконання контрольних робіт забороняється користуватися друкованими або електронними джерелами інформації. Списування під час тестів, контрольних робіт та іспитів суворо заборонено.
--	--

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
	Тема 1	Психогенетика як наука.	2		4	10	8
	Лекція	Психогенетика як наука.	2				
	Практика				4		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів.				12	4
	Тема 2	Методи психогенетики.	2		4	12	8
	Лекція	Методи психогенетики.	2				
	Практика				4		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				12	4

	Тема 3	Генетична обумовленість психічних, когнітивних та поведінкових розладів у психогенетиці.	2		4	12	8
	Лекція	Генетична обумовленість психічних, когнітивних та поведінкових розладів у психогенетиці.	2				
	Практика				4		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				12	2
	Тема 4	Психокорекція як сфера діяльності практичного психолога	2		4	12	8
	Лекція	Психокорекція як сфера діяльності практичного психолога	2				
	Практика				4		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				12	4
	Тема 5	Теоретичні принципи, моделі корекції та складання психокорекційних програм	2		4	12	8
	Лекція	Теоретичні принципи, моделі корекції та складання психокорекційних програм	2				
	Практика				4		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних				12	4

		задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів					
	Тема 6	Теоретичні основи і передумови психокорекційної практики.	2		4	10	8
	Лекція	Теоретичні основи і передумови психокорекційної практики.	2				
	Практика				4		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	4
	Тема 7	Психокорекція особистісних проблем у дитячо-юнацькому та дорослому віці.	2		2	10	8
	Лекція	Психокорекція особистісних проблем у дитячо-юнацькому та дорослому віці.	2				
	Практика				2		4
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів				10	4
	ПК ЗЧ 2	Підсумкова контрольна робота і екзамен					44
Разом за ЗЧ			14		26	80	120 год 100 б
Всього за дисципліною			14		26	80	120 год 100 б

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування Обробка лекційного матеріалу починається з детального розбору конспекту лекцій. На даному етапі варто розібратися в сутності кожного поняття і положення, домагатися розуміння логічного змісту формулювань. При цьому варто використовувати основну і додаткову літературу, наукові праці, монографії.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, роботи в малих групах тощо Методи навчання: проблемно-пошукове навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія); евристичні методи); дослідницький (наукові доповіді, наукові повідомлення); тестування; узагальнення; ілюстративний; графічний
Лабораторні	Не передбачено навчальним планом
Самостійна робота	Самостійна робота допоможе студентам опанувати навичками добору і самостійної роботи з джерелами законодавчо-нормативного та навчального характеру, а також на основі вивчення, узагальнення, систематизації й аналізу матеріалів (в тому числі і фактичних) робити відповідні висновки, рекомендації. 1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне вивчення окремих питань та тем за списком рекомендованої літератури. 3. Оволодіння основними поняттями та категоріями дисципліни. 4. Програма вивчення дисципліни передбачає моделювання ситуаційних завдань та розв'язування прикладних задач по кожній змістовій частині дисципліни, що підвищує якість засвоєння теоретичного матеріалу та розвиває практичні навички студентів

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, есе, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі); презентація самостійної роботи студента; практичний контроль (під час практичних робіт); тестовий контроль. Види поточного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, звіт з практичних робіт, реферат, презентація. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
Здійснюється у формі письмового опитування за темами змістової частини

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує екзамен – 60 балів.

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)									Разом за семестр
Змістова частина 1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР	Іспит	Max 100
Max 7	Max 8	Max 8	Max 8	Max 7	Max 8	Max 7	Max 7	Max 40	

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	1. Алексеева Ю. А., Артемчук О. Г., Шишова О. М. Психодіагностика дітей та підлітків (для психодіагностичної практики студентів). Київ: Літера ЛТД, 2021.
	2. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. посібник. 2-ге видання, перероб. і доповн. Суми: Університетська книга, 2022. 304 с.
	3. Кузенко О. Й. Корекційна педагогіка: навчальний посібник. 2-ге видання. Львів: «Новий Світ-2000», 2025. 214 с. ISBN 978-617-7519-76-7
	4. Палько Т. В. (уклад.). Основи психогенетики: навчально-методичний посібник.

	Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2025. 96 с. ISBN 978-617-8576-06-6 5. Петухова І. О., Заушнікова М. Ю. Спеціальна психологія: навчальний посібник. Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. 392 с. 6. Чаркіна О. А. Навчально-методичний посібник з курсу «Психологія аномального розвитку та основи психогенетики». Кривий Ріг: вид-во КДПУ, 2021. 70 с.
Додаткова	1. Gilbert, P., & Simos, G. (Eds.). (2022). <i>Compassion focused therapy: Clinical practice and applications</i>. Routledge. 2. Hengartner, M. P. (2026). Therapie und Prävention psychischer Störungen. In <i>Klinische Psychologie. Angewandte Psychologie Kompakt</i>. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-662-72845-1_5 3. Messias, E., & Peseschkian, H. (2025). <i>Positive psychiatry, psychotherapy and psychology: Clinical applications for positive mental health</i> (2nd ed.). Springer Nature. https://doi.org/10.1007/978-3-031-xxxxx-x 4. Reitman, D., & Marx, B. (Eds.). (2026). <i>Encyclopedia of psychotherapy</i> (2nd ed., Vols. 1–3). Elsevier. https://shop.elsevier.com/books/encyclopedia-of-psychotherapy/reitman/978-0-443-29009-1 5. Crisp, H., & Gabbard, G. O. (Eds.). (2025). <i>Gabbard's textbook of psychotherapeutic treatments</i> (2nd ed.). American Psychiatric Association Publishing. 6. American Psychological Association. (2024). <i>APA handbook of psychotherapy: Evidence-based practice, practice-based evidence, and contextual participant-driven practice</i>. APA. 7. Woodcock, J. (2022). <i>Families and individuals living with trauma: A guide for therapists, relatives, and friends</i>. Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-030-79039-4 8. Іглмен Д. Секрети нейропластичності. Як мозок адаптується до нових викликів. 2022. 308 с.
Інформаційні ресурси	1. 1.Студентський портал URL: https://stud.com.ua 2. Підручники он-лайн URL: http://osvita.ua 3. Навчальні матеріали он-лайн URL: https://pidruchniki.com 4. Студентський портал URL: https://studme.org/1593110611370/menedzhment/literatura_reputatsionnyy_menedzhment